

Zpráva z průzkumu

Analýza potenciálu a možností v oblasti sekundárních témat spolupráce obcí

Zpracovatel: Tima Liberec, s. r. o., 2. června 2015

Metodika akce a hlavní zjištění

Cílem bylo popsat, zda a jak velký zájem mají obce na dalších tématech spolupráce, která nejsou zahrnuta ve výběru pětice základních témat.

Nedotazovali jsme se jednotlivých obcí (jejichž představitelé jsou až příliš často objektem různých zjišťování), nýbrž přímo představitelů MAS. Jestliže nebyli schopni dostatečně spolehlivě otázky zodpovědět, měli odpovědi konzultovat se zástupci obcí (což se v řadě případů skutečně stalo).

Osloveno bylo 72 MAS, vyhodnotitelné dotazníky jsme obdrželi od 65 MAS. Dotazování probíhalo v období 22. 4. – 29. 5. 2015.

Souhrnné výsledky uvádí tabulka. **Stupeň zájmu o společná témata jsme definovali z hlediska důležitosti, resp. potřeby** té které aktivity nebo skupiny aktivit pro obce. MAS ohodnotily jednotlivé předměty spolupráce podle následující škály (priority):

A = vysoká: realizace aktivit bude mít jasné a velké pozitivní efekty, má velký význam pro obyvatele, je pro region vysoce důležitá; pokud by se neuskutečnila plně nebo v co nejkratší době, mělo by to negativní dopady, tato aktivita zásadně přispívá k naplnění cílů naší SCLLD,

B = střední: aktivita je rovněž potřebná, má „značný“ (ne však velký) význam, je středně důležitá a její neuskutečnění by mohlo mít negativní dopady, ale až v delším časovém horizontu, aktivita pomáhá zřetelně k naplnění strategických cílů naší SCLLD

C = nízká: aktivita je méně důležitá, bylo by dobré ji realizovat, ale pokud by k tomu nedošlo, nemělo by to negativní dopady, aktivita má menší význam (v porovnání s ostatními!),

MAS měly ještě možnost použít hodnocení X („opravdu nevíme, nemáme na to žádný názor, nelze se k tomu vyslovit“) a spolu s vůbec chybějícími odpověďmi jsme je do dalšího zpracování nezahrnuli.

Výsledky v % jsou tudíž počítány z celkového počtu 72 MAS, avšak vždy jen z těch, které daný předmět hodnotily stupněm A, B, nebo C. Můžeme tedy číst údaje např. tak, že – v řádku 14 - obce ve více než polovině MAS považují společné vybavení pro kulturní a společenské akce (jejich půjčování nebo pronájem) za velmi důležité. Modře jsou označeny většinové odpovědi, červeně výrazně menšinové.

	A	B	C	kód
sdílená zařízení - celkově	15	65	20	10
z toho				
sklady	5	20	75	11
lesnické stroje	8	33	59	12
stroje pro údržbu cest, příkopů a veřejných prostranství	34	48	18	13
vybavení pro kulturní a společenské akce	56	36	8	14
společná správa nemovitostí v majetku obcí - celkově	13	64	23	20
z toho				
místních komunikací	27	36	37	21
lesů	8	45	47	22
sekání luk, likvidace plevelů a invazivních rostlin	24	36	40	23
posilování krajinných prvků, jako jsou remízky, rybníčky	33	44	23	24

		A	B	C	kód
	domovního a bytového fondu	3	40	57	25
	sportovních a kulturních zařízení (opravy, údržba)	18	50	32	26
společně poskytované veřejné služby – celkově		55	36	9	30
z toho	komunitní kompostování	48	40	12	31
	společné sběrné dvory a likvidace či recyklace odpadů	60	32	8	32
	sociální služby	59	32	9	33
	doprava dětí do škol	33	45	22	34
	doprava seniorů či nemocných do místa péče	25	54	21	35
	pořádková služba - společný „místní strážník“	18	37	45	36
společný postup obcí na liniových stavbách – celkově		67	31	2	40
spolupráce s poskytovateli služeb CR a v péči o památky		53	41	6	50
z toho	společná propagace obcí, jejich přír. a kult. hodnot a památek	66	31	3	51
	drobná péče o místní památky (opravy, značení)	41	50	9	52
spolupráce v primární zdravotní péči (jednání s orgány, provoz ordinací, podpora lékařů)		27	46	27	60

Jaká možná témata spolupráce jsou pro starosty zapojené do MAS nejdůležitější, nejpotřebnější?

Dotazovaní se vyslovovali k 18 možným předmětům spolupráce, avšak mohli uvést i další a také mohli vyhodnotit důležitost (potřebnost) celé skupiny možných předmětů spolupráce (celkem sedmi). Zřetelně vysoké podíly MAS, které považují dané téma za velmi důležité nebo potřebné, jsou v řádcích 14, 30, z toho především 31, 32 a 33, dále 40 a 50, z toho především 51.

V nabídce dodatků k SCLLD by tak neměla chybět tato témata:

- **vybavení pro kulturní a společenské akce**
- **komunitní kompostování**
- **společné sběrné dvory a likvidace či recyklace odpadů**
- **sociální služby**
- **společný postup obcí na liniových stavbách**
- **spolupráce s poskytovateli služeb CR a v péči o památky – především**
 - **společná propagace obcí, jejich přírodních a kulturních hodnot a památek**

Dílčí zjištění a komentáře k výsledkům

Bližší vyhodnocení jednotlivých oblastí spolupráce neuvádíme podle pořadí, jaké bylo v dotazníku, ale podle toho, nakolik je MAS označily za důležité.

Skutečným „vítězem“ se stalo **téma společného postupu na liniových stavbách. 67 % dotazovaných MAS jej považuje za vysoce důležitý předmět spolupráce (podle počtu udělených stupňů A“).**

O které druhy staveb a spolupráci se jedná?

- cyklotrasy a jejich značení – 33x
- kanalizace – 19x
- vodovod, zdroje vody – 9x
- ČOV vč. potrubí – 4x
- silnice I., II. a III. tříd – 4x
- místní komunikace, uličky, které patří obci – 3x
- pěší stezky - 3x
- spolupráce na jednání o opravách cyklostezek s krajským úřadem - 2x
- chodníky – 2x

železniční stavby - 2x
komunikace a bezpečnostní prvky (přechody pro chodce apod.) – 2x
obchvaty měst a obcí – 2x

Jednotlivě byly jmenovány:

naučné stezky
kanalizace
společný tlak na dostavbu D3 a R4
výstavba dálnice D3
hromadná doprava
internet
místní a dálkové kabelové sítě
koncepční a koordinovaný přístup dotčených obcí
liniová výsadba stromů (to není ale stavba)
pasportizace dopravy
plynofikace - plynovod
podpůrné dokumenty (generely) k liniovým stavbám (cyklostezky, vodovody, kanalizace...)
protihlukové stěny
protipovodňové stavby
rekonstrukce
rychlostní komunikace R49
společný postup při realizaci veřejného osvětlení a rozhlasu
tvorba koncepcí a strategických materiálů
zemědělské účelové komunikace

Z uvedených potřeb jsou dobře financovatelné projekty týkající se vodovodů, ČOV, projekty protipovodňové ochrany, (OP Životní prostředí), místní komunikace vč. cyklotras, chodníků apod. – zlepšení dopravní obslužnosti a ochrany (IROP), železniční stavby, silnice I. třídy (OP Doprava). Připojení k internetu je možné jen v souvislosti s rekonstrukcí/vybudováním nových učeben ve školách (IROP) nebo pro podniky (OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost). Pro výstavbu plynovodů a výstavbu/rekonstrukci veřejného osvětlení bude nutné použít finanční zdroje z rezortních programů nebo jiné zdroje.

Druhým nejdůležitějším předmětem možné spolupráce je **souhrn veřejných služeb, které by mohly být poskytovány společně více obcemi. Celkově se pro ně jako pro nejdůležitější vyslovilo 55 % dotazovaných MAS.**

Jde však o několik různých služeb, které obce v rámci samostatné působnosti zajišťují a o které by měly při spolupráci zájem. Především:

- v 60 % MAS se požadují společné sběrné dvory a likvidace či recyklace odpadů
- v 59 % sociální služby
- ve 48 % komunitní kompostování

Dále to jsou:

- 33 % doprava dětí do škol
- 25 % doprava seniorů či nemocných do místa péče
- 18 % pořádková služba - společný „místní strážník“ (a naopak 45 % MAS považuje tuto službu za málo důležitou, příp. zbytečnou)

O které sociální služby se jedná? Dotazovaní zde uvedli desítky možností, z nichž nejčastější jsou:

terénní pečovatelská služba – 14x
domovy pro seniory – 9x
pečovatelská služba – 7x
domy s pečovatelskou službou – 5x

nízkoprahová zařízení pro děti a mládež – 6x
denní stacionář – 5x
péče o seniory a sociálně vyloučené skupiny obyvatel (terénní, ambulantní i pobytové služby) – 3x
sociální bydlení - 3x
azylový dům, resp. denní centrum pro lidi bez domova – 2x
dovoz osob k lékaři, na nákup, na akce určené pro danou skupinu – 2x
chráněné a sociální (prostupné) bydlení – 2x
rozvoz obědů – 2x
sociálně aktivizační služby pro seniory, rodiny s dětmi a ZP - 2x
sociální instituce zajišťující sociální poradenství - 2x
sociální podniky – 2x

Některé položky by se daly sloučit, pokud bychom například věděli, že dotazovaní mínili pečovatelskou službou právě terénní péči – avšak v některých případech by se mohlo jednat naopak o péči ústavní. Ponechali jsme proto takové případy oddělené. Hlavní zájem je tak jako tak zřetelný: seniři a potom nemocní, děti a mládež. Všechny tyto služby jsou dobře financovatelné v OP Zaměstnanost a v Integrovaném ROP.

Dotazovaní také mohli uvést některé další služby, které by mohly být společně poskytovány. Mezi častěji uváděné jsou např.:

dopravní obslužnost – 2x
společné nákupy energií, e-poptávky – 2x
společný útulek pro psy – 2x

Další nejčastější potřebou spolupráce obcí je **oblast cestovního ruchu a péče o památky – souhrnně ji jako nejdůležitější označilo 53 % MAS**. Největší zájem není o spolupráci při péči o místní památky (opravy, značení), nýbrž o společnou propagaci obcí a jejich přírodních a kulturních hodnot a památek. To se považuje za nejdůležitější v 66 % dotazovaných MAS. Jde opět (podobně jako v případě cyklostezek) o již tradiční zájem obcí.

V rámci spolupráce v oblasti CR se často zmiňovaly:

destinační management a marketing místní produkce (regionální značka), resp. využití potenciálu destinačních společností – 10x
balíčky cestovního ruchu – 4x
naučné a tematické stezky propojující území (projekty spolupráce) – 4x
budování cyklostezek, cyklotras a tematických turistických okruhů (stezek) – 3x
společná propagace zařízení CR (např. společný turistický portál) – 3x
informační centra – 2x

Některé aktivity jsou podporovány v Programu rozvoje venkova v rámci diverzifikace zemědělských podniků a spolupráce mezi malými hospodářskými subjekty při organizování společných pracovních procesů, resp. sdílení zařízení a zdrojů a pro rozvoj služeb cestovního ruchu nebo jejich uvádění na trh. Budování cyklostezek bude podporováno z IROP, ovšem za předpokladu, že tyto trasy budou sloužit především k dopravě do zaměstnání a do škol. Podpora cestovního ruchu v podobě investic do ubytovacích a stravovacích zařízení nebude z operačních programů podporována (potenciální příjemci budou moci využít jen velmi omezeně resortní a krajské zdroje).

Dále jsme se dotazovali na zájem (potřebu) sdílených zařízení, jako jsou stroje pro údržbu cest a různé vybavení. Z nich **největší zájem – 56 % – je o vybavení pro kulturní a společenské akce**, jakými jsou zvuková aparatura, mobilní jeviště, elektrocentrála nebo velkokapacitní stany.

Další společné zařízení, která by MAS chtěly sdílet společně, jsou stroje pro údržbu cest, příkopů a veřejných prostranství (34 %). O společné lesnické stroje a sklady není téměř zájem.

V rámci sdílení zařízení se dále často zmiňovaly:

stroje pro odpadové hospodářství: drtičky větví, auto na kontejnery - 4x
autobusy a mikrobuses (školní, pro seniory svázející je k lékaři apod.) 2x

O spolupráci v primární zdravotní péči je zájem jen u čtvrtiny dotazovaných (27 %).

I přes nízký počet preferencí v oblasti primární zdravotní péče byly relativně často uváděny tyto potřeby:

praktický lékař – 12x

dětský lékař – 6x

stomatolog – 6x

zajištění specialistů (např. chirurgie, gynekologie aj. a to např. v ORP) – 4x

LSPP (Lékařská služba první pomoci) – 2x

rehabilitace – 2x

přizpůsobení ordinálních hodin potřebám obyvatel (např. návaznost na veřejnou dopravu) – 2x

častokrát byly také zmiňovány různé formy podpory zdravotní péče, vybavení ordinací, další specializované oddělení a podpora lékáren

Nízký zájem byl o společnou správu nemovitostí v majetku obcí. Pokud by obce v MAS přistoupily na tuto formu spolupráce, nejvíce by je zajímalo **posilování krajinotvorných prvků, jako jsou remízky, rybníčky (33 %), správa místních komunikací (27 %) a sekání luk, likvidace plevele a invazivních rostlin (24 %)**.

Dále to jsou:

- správa sportovních a kulturních zařízení (opravy, údržba) – 18 %
- správa lesů – 8 %
- správa domovního a bytového fondu – 3 %

Jako další formy spolupráce zde MAS uváděly:

obnova rybníků, vodních ploch, ale i poldrů a mokřad jako prevence proti povodním – 2x

vodovody – 2x

kanalizace – 2x

společný web s vyznačením cyklostezek a naučných stezek a údržba těchto cest – 2x

Dotazovaní také mohli uvést další oblasti spolupráce. Celkově jsme získali **dalších 41 námětů**. Mnoho z nich spadá do předchozích témat, jsou jen specifikovány pro určitou lokalitu, obec nebo region (např. výstavba marin na Labi pro oblast cestovního ruchu).

Častěji se vyskytly:

administrativní podpora malým obcím, právní poradenství, poradenský servis

dlouhodobá spolupráce mateřských a základních škol (např. výměna zkušeností, spolupráce na grantových programech, společné projekty)

připravovat žádosti nebo přímo získávat granty

vytváření reálných technicky zdatných „part“ řemeslníků, kteří pomohou s údržbou a opravami v obcích, drobnými pracemi atd.

podpora podnikání na území MAS- start nových firem a živnostníků, jejich podpora a pomoc ze strany MAS
společná komunikace vedoucí k ochotě ke společným projektům, větší vzájemná podpora včetně komunikace s politiky (především krajskými) bez rozdílu politické příslušnosti (!!)

za účelem podpory rozvoje venkova
společné kompetentní osoby pro opakující se specializované obecní úkoly – konzultant v oblasti ekologie, BOZP, komunikace s úřady

společné komunitní plánování sociálních služeb

spolupráce obcí v péči o krajinu, krajinný ráz, popř. spolupráce obcí v oblasti urbanismu a architektury

spolupráce obcí s místními dodavateli – pomoc při budování krátkých dodavatelských řetězců
spolupráce obcí při budování vysokorychlostního internetu
spolupráce obcí v sociálním podnikání, především pro obyvatele, kteří mnoho let pracovali v zemědělství
spolupráce obcí na zřízení řemeslného inkubátoru, sdílených prostorů pro začínající podnikatele
veřejná hromadná doprava
zpracování územních i strategických dokumentů, provázanost

Liberec, 2. 6. 2015, PhDr. Oldřich Čepelka a Ing. Stanislav Jäger
projekty@tima-liberec.cz